

Pressiteade

Luxembourg, 17. mai 2022

ELi toetus väikeettevõtete rahvusvahelistumiseks vajab paremat juhtimist ja nähtavust

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on Euroopa Komisjon kindlaks teinud ELi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) rahvusvahelistumise peamised takistused ning võtnud mitmeid meetmeid, et aidata neil laiendada oma äritegevust rahvusvahelistele turgudele nii ELis kui ka väljaspool seda. Need meetmed ei ole aga alati sidusad ja nähtavad ning komisjon ei koordineeri neid alati piisavalt hästi liikmesriikide enda programmidega. Komisjoni Euroopa ettevõtlusvõrgustiku (EEN) juhtalgatus, mis pakub rahvusvaheliste ambitsioonidega VKEdele tugivõrgustikku, vajab paremat katvust kolmandates riikides, samal ajal kui teine, väiksem algatus, mis keskendub konkreetsetele kõrgtehnoloogilistele idufirmadele – „StartUp Europe“ –, vajab oma tegevuses pikaajalisemat järjepidevust.

VKEde – vähem kui 250 töötajaga ettevõtted – on ELi majanduse selgroog: need moodustavad 99% kõigist ELi ettevõtetest. Väljaspool finantssektorit annavad nad kaks kolmandikku töökohtadest ettevõtluses ja toodavad üle poole ELi majandustoodangust. Siiski moodustavad need vaid 30% ELi ekspordist. VKEde on rahvusvahelistel turgudel vähem aktiivsed kui suuremad ettevõtted: sageli ei ole nad rahvusvahelisest kaubandusest ja riiklikest toetuskavadest teadlikud ning tihti puudub neil lihtsalt vajalik oskusteave. Nende probleemide lahendamiseks on komisjon loonud arvukalt toetusprogramme. 2011. aastal võttis komisjon vastu VKEde rahvusvahelistumise ELi strateegia, mille eesmärk on parandada kogu olemasoleva toetuse sidusust ja koordineerimist.

„Väikeettevõtted on ELi jaoks olulise tähtsusega. Kui nad kauplevad kogu Euroopas ja ekspordivad väljapoole selle piire, võivad nad anda veelgi suurema panuse ELi majandusse,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Ivana Maletić. „Komisjon peaks muutma teabe VKEde rahvusvahelistumise toetuse kohta kättesaadavamaks ja viima oma programmid lähemale Euroopa VKEdele, kes ei ole ikka veel teadlikud paljudest olemasolevatest vahenditest ja projektidest.“

Audiitorid leidsid, et strateegia rakendamine oli endiselt puudulik. Kuigi komisjonil on õnnestunud vähemalt osaliselt ellu viia olulisi meetmeid, nagu elektroonilise teabeportaali loomine ekspordivate ettevõtete jaoks (Access2Markets), on olulised tegevused, millega muuta meetmed ELi ja liikmesriikide tasandil sidusamaks, osutunud edutuks. Eelkõige ei esitanud komisjon ajakohastatud loetelu meetmetest, mille eesmärk on teha kindlaks lüngad, kattuvused ja sünergia

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

võimalused. Audiitorid kritiseerivad ka mitmete VKEde rahvusvahelistumise vajadusi käsitlevate ELi meetmete sidusust, väites, et koordineerimine puudub mitmel tasandil, sealhulgas ELi ja liikmesriikide tegevuse vahel. Lisaks märgivad nad, et komisjon ei ole piisavalt tegelenud toetusprogrammide rahalise jätkusuutlikkusega, kuna mitmed programmid lõpetati hoolimata positiivsetest tulemustest. Mis puudutab teadlikkuse suurendamist, siis on teave rahvusvahelistumise toetamise kohta nüüd kättesaadavam, kuid vabakaubanduslepingutest (mis on olulised, kuid rahvusvaheliste VKEde jaoks keerukad) saadavat kasu ei ole veel piisavalt tutvustatud.

Audiitorid leidsid, et EEN on oma eesmärgid saavutanud, kuid vaja on täiendavaid jõupingutusi, et parandada selle nähtavust, koordineerimist, katvust kolmandates riikides ning suutlikkuse suurendamist, et toetada VKEsid paremini rahastamisele juurdepääsul ja vabakaubanduslepingutest kasu saamisel. EENi tegevus oli riigiti ja konsortsiumide kaupa erinev ning kuigi mõne väljaspool ELi asuva ettevõtlikkoostöö keskuse (nt ELi-Jaapani keskus) tööd hinnati kõrgelt, kritiseeriti teisi nende kehvade teeninduse ja reageerimisvõime pärast. EENi liikmed teatasid ka, et keskuste esindatus ei ole piisav riikides, mis on peamised kaubanduspartnerid, sealhulgas Hiinas. Algatuse „Startup Europe“ puhul leidsid audiitorid, et see tegeleb idufirmade vajadustega ainult lühiajaliselt, sest kõik rahastatud projektid lõppesid toetuse lõppedes ja kõigi tegevuste puhul esines üldisi jätkusuutlikkusega seotud probleeme. Koostöö teiste vahenditega oli piiratud ja algatus viis mõnikord selleni, et idufirmad läksid väljastpoolt ELi pärit suurte ettevõtete omandisse. See võib olla vastuolus eesmärgiga aidata ettevõtetel rahvusvaheliselt kasvada, jäädes seejuures ELi. Audiitorid kutsuvad komisjoni üles parandama tulemuste jälgimist, et hinnata, mil määral aitas algatus tervikuna kaasa VKEde rahvusvahelistumisele.

Selgitav taustteave

ELi liikmesriikides on üle 20 miljoni VKE, mis annavad tööd ligikaudu 100 miljonile inimesele. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEed) on ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või aastabilanss ei ületa 43 miljonit eurot. Rahvusvahelistumine on protsess, mille raames ettevõtted osalevad rahvusvahelistel turgudel, peamiselt ekspordi kaudu. Konkreetselt VKEde rahvusvahelistumisele suunatud ELi rahalised vahendid olid ajavahemikul 2014–2020 ligikaudu 850 miljonit eurot, sealhulgas ligikaudu 450 miljonit eurot EENile ja 30 miljonit eurot „Startup Europe“ile. Seda täiendavad ELi meetmed, mis hõlmavad VKEde rahvusvahelistumist kui ühte paljudest valdkondadest (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, EFSI ja programm „Horisont 2020“). EEN ja algatus „StartUp Europe“ on esimesed kontaktpunktid Euroopa VKEde ja idufirmade jaoks, kes otsivad ekspordi jaoks nõustamistuge ja võrgustikke. 2020. aasta lõpus oli EENil üle 625 partnerorganisatsiooni, näiteks regionaalarengu agentuurid, kaubanduskojad või uurimisinstituudid 65 riigis, mis olid rühmitatud piirkondlikesse konsortsiumidesse. Aastatel 2014–2020 edendas algatus „Startup Europe“ 22 projekti, mis hõlmasid rohkem kui 1000 ettevõtet. Eriaruanne 07/2022 „VKEde rahvusvahelistumise vahendid: tugimeetmeid on palju, kuid need pole täielikult sidusad ega kooskõlastatud“ on kättesaadav [kontrollikoja veebisaidil](#) ja see on uusim kontrollikoja väljaannetest, milles uuritakse VKEde toetamist. Teised sarja kuuluvad eriaruanded käsitlevad [kapitaliturgude liitu](#), [VKEde rahastamisvahendit](#), [riskikapitali](#) ja [VKEde tagatissüsteemi](#). Euroopa Kontrollikoda avaldab peagi eriaruande ELi toetuse kohta [VKEde konkurentsivõime parandamiseks](#).

Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais – e-post: vincent.bourgeais@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 551 502